

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **T. T. M.**, zastoupena advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 11. 2024, čj. MV-148083-4/SO-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 6. 2025, čj. 33 A 37/2024-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala žádost o vydání zaměstnanecké karty. Ministerstvo vnitra usnesením ze dne 29. 8. 2024 zastavilo správní řízení o žádosti žalobkyně z důvodu podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, neboť žádost byla podána v době, kdy k tomu žalobkyně nebyla oprávněna. Žalobkyně podala proti tomuto usnesení odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 11. 2024 zamítla. Správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně nepodala žádost o vydání zaměstnanecké karty ve lhůtě 1 roku ode dne úmrtí nositele oprávnění společného soužití rodiny a nesplňuje podmínky stanovené v § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců pro to, aby mohla požádat o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, tedy zaměstnanecké karty.

[2] Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

2. Kasační řízení

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. Namítla, že se krajský soud náležitě nevypořádal s námitkou, že z rozhodnutí správních orgánů není zřejmé, z jakého důvodu byla žádost stěžovatelky posuzována jako žádost o povolení k pobytu za jiným účelem podle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a nikoli jako žádost o vydání zaměstnanecké karty podávaná na území v souladu s § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Cizinec může být držitelem dvou povolení k dlouhodobému pobytu a nejedná se o změnu účelu pobytu ve smyslu § 45 zákona o pobytu cizinců. Posledně zmíněné ustanovení zákona o pobytu cizinců se proto na stěžovatelku žádající o další pobytové oprávnění nevztahuje. Stěžovatelka dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že cizinec, který dosud na území pobýval za účelem společného soužití rodiny, musí kromě obecných podmínek, jejichž splnění zákon o pobytu cizinců vyžaduje pro vydání jednotlivých oprávnění k pobytu, splnit i speciální podmínky pro držitele oprávnění k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území upravené v § 45 zákona o pobytu cizinců. Podle stěžovatelky nelze požadovat kumulativní splnění jednotlivých podmínek. Je třeba samostatně posuzovat splnění podmínek pro vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu. Pokud by měla být žádost stěžovatelky o zaměstnaneckou kartu považována za žádost o nové pobytové oprávnění či změnu účelu pobytu, mohla by být stěžovatelka sice označena za osobu pozůstalou po nositeli oprávnění povolení k pobytu, ale nebyl dán žádný zákonný důvod pro to, aby správní orgány oprávněnost podání žádosti neposuzovaly podle § 42g a § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka totiž splňovala podmínky pro vydání zaměstnanecké karty podle citovaných ustanovení. Stěžovatelka navrhl, aby NSS zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalovaná odkázala na své rozhodnutí a napadený rozsudek.

3. Právní hodnocení

[5] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a je tedy přijatelná (§ 104a s. ř. s.). Podle ustálené judikatury NSS (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11-12) bude kasační stížnost přijatelná mj. tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně judikaturou NSS řešeny. Právě to je důvod, proč je tato kasační stížnost přijatelná. NSS se dosud blíže nezabýval situací, zda je § 45 zákona o pobytu cizinců speciální ustanovení k § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Jinými slovy řečeno, zda se na žádost o novou zaměstnaneckou kartu podanou podle § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců použije § 45 odst. 3 písm. a) a § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců upravující žádost o povolení k pobytu za jiným účelem v případě, kdy je cizinec držitel platného povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území ve smyslu § 42a zákona o pobytu cizinců a jeho manžel(ka) zemřel(a).

[6] Touto neřešenou otázkou se dosud zabývaly pouze krajské soudy. Lze uvést např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 4. 3. 2024,

pokračování

čj. 60 A 1/2024-31, či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 2. 2025, čj. 78 A 10/2024-29. Na jejich závěry NSS naváže.

[7] NSS dále dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**

[8] Sporná otázka v posuzovaném případě je, zda správní orgány postupovaly správně, jestliže o žádosti stěžovatelky o vydání zaměstnanecké karty nerozhodovaly meritorně (věcně), ale řízení zastavily z důvodu podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka se domnívá, že její žádost neměla být posuzována v režimu § 45 zákona o pobytu cizinců, ale pouze podle § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Pokud by tomu tak bylo, nebylo by možné řízení zastavit z důvodu, že stěžovatelka podala žádost v době, kdy k tomu již nebyla oprávněna.

[9] Pro posouzení dané věci jsou ze zákona o pobytu cizinců podstatná následující ustanovení (zdůraznění provedl soud):

[10] Podle § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců *žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu. V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu. (...).*

[11] Podle § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn po 3 letech pobytu na území nebo po dosažení věku 18 let požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.*

[12] Podle § 45 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců *cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a, je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem a je pozůstalou osobou po nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, je oprávněn požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, jestliže ke dni úmrtí nositele oprávnění ke sloučení rodiny měl na území povolen pobyť po dobu nejméně 2 let; podmínka délky pobytu neplatí, pokud cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky.*

[13] Podle § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců *oprávnění podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu podle odstavce 3 nebo 4 zaniká uplynutím 1 roku ode dne, kdy tento důvod nastal.*“

[14] Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců *usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.*

[15] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatelka na území ČR dosud pobývala od roku 2006 na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny,

kteřé jí bylo opakovaně prodluřováno, přičemř poslední bylo vydáno s platností do 30. 4. 2024. Toto povolení bylo stěžovatelce vydáno za účelem společného soužití rodiny s panem N. D. N. (jejím manřelem), který byl nositelem oprávnění ke sloučení rodiny. Pan N. dne 25. 2. 2022 zemřel. Dne 29. 4. 2024 podala stěžovatelka u ministerstva řádost o zaměstnaneckou kartu na pracovní pozici „pomocný kuchař u zaměstnavatele *HANOKA s. r. o.*“ Jak již bylo výře uvedeno, ministerstvo řízení o řádosti zastavilo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatelka nepodala řádost do jednoho roku od úmrť manřela.

[16] V řešené věci není sporné, ře stěžovatelka doposud na území ČR pobývala na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území (viz § 42a zákona o pobytu cizinců), které jí bylo uděleno s cílem umožnit pobývat na území ČR společně s manřelem. Není ani sporné, ře manřel stěžovatelky, který byl nositelem oprávnění ke sloučení rodiny ve smyslu § 42a odst. 4 zákona o pobytu cizinců, zemřel dne 25. 2. 2022.

[17] NSS nezpochybňuje, ře stěžovatelka jako řžitelka povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců je oprávněna podat na území ČR řádost o zaměstnaneckou kartu, a to v souladu s § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Současně se však na stěžovatelku jako na cizinku pobývající na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny vztahují nejen pravidla stanovená pro vydání zaměstnanecké karty zakotvená v § 42g a § 42h zákona o pobytu cizinců, ale také ustanovení § 45 zákona o pobytu cizinců, které stanoví zvlášťní pravidla pro řadatele o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem – rozuměno za dalřím než povoleným účelem.

[18] K tomuto závěru je třeba dospět za užití logického a eurokonformního výkladu s odkazem na řl. 15 odst. 1, 3 a 4 směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny, jehoř transpozice je obsařena právě v § 45 zákona o pobytu cizinců. V odstavci jedna směrnice je stanoveno, kdy nejpozději má cizinec právo na samostatné oprávnění, pokud na území pobývá za účelem sloučení rodiny, v odstavci třetím se uvádí, ře cizinec, který na území pobývá za účelem sloučení rodiny, a ovdověl, může požádat o samostatné pobytové oprávnění. Odstavec řtvrtý daného ustanovení pak stanovuje, ře podmínky týkající se udělení a doby trvání samostatných povolení k pobytu stanoví vnitrostáťní právo.

[19] Z § 45 zákona o pobytu cizinců vyplývá, ře cizinec, který je řžitelem povolení k pobytu za účelem společného soužití rodiny, může požádat o vydání samostatného pobytového oprávnění za jiným účelem, a to za podmínek stanovených v odst. 2 uvedeného ustanovení. V odstavcích 3 a 4 tohoto ustanovení jsou stanoveny podmínky pro získání samostatného pobytového oprávnění (povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem) řžitele pobytového oprávnění za účelem sloučení rodiny v situaci, kdy zemře nositel oprávnění ke sloučení rodiny.

[20] V souladu s § 45 odst. 2 zákona o pobytu cizinců byla stěžovatelka jako cizinka s povoleným dlouhodobým pobytem za účelem společného soužití rodiny, která vstoupila na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců,

pokračování

oprávněna po 3 letech pobytu na území požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, tedy i vydání zaměstnanecké karty jako jednoho z povolení k dlouhodobému pobytu. V případě úmrtí nositele oprávnění ke společnému soužití rodiny (jako v posuzovaném případě) je však nutné postupovat podle speciálních pravidel stanovených v § 45 odst. 3 písm. a) a § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

[21] Z citovaných ustanovení vyplývá, že stěžovatelka mohla získat po smrti manžela, který byl nositelem oprávnění ke společnému soužití rodiny, povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, mj. zaměstnaneckou kartu jako povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, při splnění podmínek stanovených v § 45 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců a současně podmínek stanovených pro tento konkrétní typ povolení k dlouhodobému pobytu. Takovou žádost však stěžovatelka mohla podat v souladu s § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců pouze ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy důvod pro podání žádosti nastal, tedy ve lhůtě 1 roku od smrti manžela. Pokud podala stěžovatelka žádost o zaměstnaneckou kartu jako jedno z povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR po této lhůtě, tedy v době, kdy k tomu podle § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců již nebyla oprávněna, ministerstvo správně v souladu s § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců řízení o žádosti zastavilo.

[22] Pokud by žádost o vydání zaměstnanecké karty v případě cizince, jemuž zemřel nositel povolení ke společnému soužití rodiny a je dosud držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny ve smyslu § 42a zákona o pobytu cizinců, byla posuzována pouze z hlediska splnění podmínek a náležitostí stanovených v § 42g zákona o pobytu cizinců, znamenalo by to, že § 45 odst. 3 a 6 zákona o pobytu cizinců by neměl žádný právní význam.

[23] Obecně platí, že cizinec může disponovat více pobytovými oprávněními vydanými za různými účely (viz např. rozsudky NSS ze dne 17. 10. 2018, čj. 1 Azs 255/2018-24, a ze dne 4. 6. 2020, čj. 8 Azs 273/2019-84). Jak již však bylo výše popsáno, v případě cizince, který pobývá na území za účelem společného soužití rodiny, se uplatní speciální pravidla pro nabývání pobytového oprávnění stanovená v § 45 zákona o pobytu cizinců.

[24] Stěžovatelka tvrdila, že se krajský soud nevypořádal s její argumentací. Z argumentace stěžovatelky vyplývá, že nepřezkoumatelnost shledává v tom, že se krajský soud nevypořádal s jejími námitkami způsobem, jakým si přála. Krajský soud ovšem vůči žalobním námitkám postavil ucelenou argumentaci, kterým vyvrátil stěžovatelčiny námitky (nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatelky o tom, jak by soud měl ve věci rozhodnout či jak podrobně by měl rozsudek odůvodnit. Nepřezkoumatelnost představuje objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, čj. 3 Azs 69/2016-24). K otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí viz obecně např. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74, a ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS).

4. Závěr a náklady řízení

[25] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[26] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 23. září 2025

Ondřej Mrákota
předseda senátu